

CENTENARI
JOSEP GUINOVART
(1927-2007)

PROJECTE: CENTENARI JOSEP GUINOVART (1927-2007)

I. Introducció: un centenari per al segle XXI

La Fundació Espai Guinovart Agramunt, institució dedicada a la preservació, l'estudi i la difusió del llegat de Josep Guinovart (1927-2007), té l'honor de presentar el programa de commemoració del centenari del seu naixement, que se celebrarà durant l'any 2027. Aquest esdeveniment transcendeix el mer homenatge per convertir-se en una oportunitat estratègica de primer ordre: recol·locar en el panorama global una de les figures més influents i polièdriques de l'art espanyol de la segona meitat del segle XX.

Josep Guinovart va ser un actor fonamental en la renovació de l'art de postguerra, un creador infatigable, l'obra del qual abraça la pintura, l'escultura, el gravat i les intervencions en espais públics. La seva trajectòria, marcada per una profunda connexió amb les seves arrels catalanes —el Mediterrani de Barcelona i la terra d'Agramunt—, va abastar des de bon principi una indiscutible projecció internacional. Va participar en cites tan rellevants como les biennals de Venècia, São Paulo i Alexandria, i va rebre distincions como la de cavaller de l'Orde de les Arts i de les Lletres de la República Francesa.

Ja hem establert contactes i hem mantingut reunions amb diverses institucions (la Generalitat de Catalunya, el Ministeri de Cultura, el Ministeri d'Afers Exteriors, l'Ajuntament de Barcelona...) amb la finalitat de crear sinergies i complicitats per dur a terme el projecte.

II. Concepte comissarial: la vigència de Guinovart

Lluny de plantejar una retrospectiva convencional, el centenari s'articula entorn de la vigència del pensament i la pràctica artística de Guinovart. El programa busca activar el seu llegat a través de quatre eixos principals:

- **Diàlegs transgeneracionals:** Fer conversar l'obra de Guinovart amb la d'artistes contemporanis, tant nacionals com internacionals, per explorar la pervivència de les seves inquietuds conceptuals, matèriques i socials.
- **Ponts amb la literatura:** Subratllar i celebrar la profunda connexió de Guinovart amb el món de les lletres. Amic i amant de la literatura, va dedicar un gran nombre d'obres, sèries i exposicions senceres a poetes i escriptors, va il·lustrar llibres i hi va establir un diàleg plàstic d'una riquesa extraordinària. A partir dels versos de figures tan rellevants com Federico García Lorca, José Hierro, Joan Salvat-Papasseit, Blas de Otero, Pere Quart o León Felipe, Guinovart va enriquir el seu llenguatge expressiu i va eixamplar els horitzons de la seva creació.
- **Territoris inexplorats:** Aprofundir en facetes de la seva producció que el gran públic no coneix tant, como la seva extensa i innovadora obra gràfica o les seves emblemàtiques intervencions a l'espai públic, revelant la multidisciplinarietat de la seva visió.
- **Relectura internacional:** Analitzar i destacar les connexions de Guinovart amb els contextos artístics dels països que en van marcar la trajectòria, fomentant una nova comprensió de la seva figura en el relat de l'art global.

L'objectiu és el de crear un nou coneixement acadèmic, atraure noves generacions de públic i refermar Josep Guinovart, no como una figura del passat, sinó com un referent essencial per comprendre el present i el futur de l'art.

III. Projectes internacionals: un itinerari estratègic

Es proposen un seguit d'exposicions i col·laboracions en països determinants per a la trajectòria de Guinovart, com ara Mèxic, França, Alemanya, Itàlia o els Estats Units. Amb aquest objectiu, hem establert contacte amb l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID) del Ministerio de Exteriores.

A. Mèxic: un diàleg continu

- **Justificació i vincles:** Els viatges de Guinovart a Mèxic van enriquir profundament la seva paleta cromàtica i el seu imaginari, bo i incorporant la força tellúrica i la realitat social del continent americà a la seva obra.

B. França: el gresol de l'avantguarda

- **Justificació i vincles:** París va ser un punt d'inflexió a la carrera de Guinovart. Una beca del Govern francès el 1953 li va permetre d'entrar en contacte directe amb l'obra de Cézanne, Matisse i Picasso, que va catalitzar la seva transició cap a l'abstracció. El 1984, va rebre la distinció de cavaller de l'Orde de les Arts i de les Lletres de la República Francesa.

C. Itàlia: reconeixement en les biennals

- **Justificació i vincles:** Itàlia va ser un escenari crucial per a la consolidació internacional de Guinovart, amb participacions destacades en la Biennial de Venècia (1952, 1958 i 1962) i la Triennial de Milà (1951).

D. Estats Units: l'abstracció i el nou món

- **Justificació i vincles:** L'obra de Guinovart dialoga de manera natural amb l'expressionisme abstracte nord-americà, hi comparteix un interès pel gest, la matèria i el gran format. Les seves obres formen part de col·leccions tan importants com la del Guggenheim Museum de Nova York. A més, el comtat de Nassau de l'Estat de Nova York proclama el 5 d'abril dia Josep Guinovart; també l'Ajuntament de Nova Orleans el nomenà Ciutadà Internacional Honorífic.

E. Japó: ressonàncies en la matèria i el gest

- **Justificació i vincles:** Hi ha una afinitat estètica profunda entre l'obra de Guinovart i determinats corrents de l'art japonès de postguerra, com el moviment Gutai, en la seva exploració de la materialitat, la performance i la calligrafia gestual. El Japó com a nou horitzó, aprofitant que tenen obra al Museu Nacional d'Art Modern de Tòquio i al Museu d'Art de Kitakyushu.

IV. Projectes al nostre territori

A. Barcelona: lloc per determinar

- **Proposta:** Aquesta mostra establirà un diàleg entre les seves peces i les d'artistes internacionals de diverses col·leccions, com ara Anselm Kiefer, amb qui comparteix la monumentalitat i l'ús de la matèria com a vehicle de la memòria; Jean-Michel Basquiat, en la seva gestualitat urbana i expressionista; o Kader Attia, en l'exploració de les ferides de la història a través dels objectes. Per articular aquesta exposició, que es vertebrarà entre Barcelona i Agramunt, hem iniciat contactes amb museus i institucions per a la cessió d'obres d'artistes com Miró, Attia o Kiefer.
- **Argument:** Plantegem un encontre on l'espectador reconegui punts de contacte amb artistes de la rellevància d'Anselm Kiefer o Kader Attia, entre d'altres. Volem que l'exposició sigui un exercici de miralls on les influències i els llegats esdevinguin visibles i comprensibles per al públic.

B. Lleida: el territori como a origen

- **Proposta:** Treballem en la preparació d'una exposició antològica a Lleida que aplegarà les obres cabdals de Josep Guinovart. Aquesta mostra oferirà una visió integral de la seva trajectòria i refermarà el vincle de l'artista amb el seu territori d'origen.

C. Madrid: aliança estratègica amb la Fundación Juan March.

- **Proposta:** S'establirà una col·laboració amb la **Fundació Juan March**, institució que posseeix una excel·lent selecció d'obres de Guinovart, per desenvolupar un projecte expositiu de gran impacte a la capital. Aquesta aliança permetrà presentar el seu treball en un dels circuits culturals més prestigiosos del país i assegurarà una àmplia visibilitat nacional.

V. Activitats paral·leles i de difusió

- **Guinovart i l'espai públic:** En col·laboració amb el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, es buscarà l'organització de la xerrada i la ruta urbana "Guinovart a peu de carrer", un itinerari per Barcelona que permetrà redescobrir les seves intervencions a la ciutat i connectar amb un públic ampli i divers.
- **Acte inaugural del centenari:** Per subratllar la rellevància institucional de l'esdeveniment, es proposa celebrar l'acte inaugural en un espai de solemnitat i prestigi com la Sala Oval del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC). Les invitacions s'estamparan sobre les darreres litografies que l'artista va deixar inacabades, unint passat i present en un acte de creació pòstuma.
- D'altres activitats en procés de concreció (taules rodones i la projecció del documental *Guinovart* a l'Institut Francès de Barcelona, conferències, ...).

VI. Objectius del projecte

El Centenari Josep Guinovart persegueix los objectius estratègics següents:

- **Reafirmar** la figura de Guinovart como a artista capital del segle XX i un referent par al XXI.
- **Crear** nou coneixement acadèmic i crític sobre la seva obra a través d'exposicions, publicacions i simposis.
- **Atraure** noves generacions de públic, tant nacional como internacional, a través d'una programació multidisciplinària.

- **Enfortir** els llaços culturals d'Espanya amb els països participants, utilitzant el llegat de l'artista como a eina de diplomàcia cultural.

VII. Suport i col·laboració institucional

Per a la realització d'aquest ambiciós programa, hem establert contacte amb la Generalitat de Catalunya, el Ministeri de Cultura, el Ministeri d'Afers Exteriors (AECID), l'Ajuntament de Barcelona, l'Institut Ramon Llull i el Museu Nacional d'Art de Catalunya, entre d'altres institucions.

VIII. Conclusió

El Centenari de Josep Guinovart és molt més que la celebració d'un aniversari. Honrar Guinovart és celebrar la capacitat de l'art per transcendir fronteres i dialogar amb el món.

MUSEUS I COL·LECCIONS PÚBLIQUES

Aena. Colección de Arte Contemporáneo. Fundación Aena.

Biblioteca Museu Víctor Balaguer, Vilanova i la Geltrú.

Casa de las Américas, L'Havana.

Colección Art Segle XX. Casa de l'Assegurada, Alacant.

Collecció Ajuntament de Fraga

Collecció de l'Institut d'Estudis Catalans, Barcelona.

Collecció del Museu d'Art Contemporani, Barcelona.

Collecció Diari *Avui*, Barcelona.

Collecció Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya, Barcelona.

Collecció Fundació "la Caixa", Barcelona.

Collecció Fundació Eina, Barcelona.

Collecció Fundació J. Suñol, Barcelona.

Collecció Patrimoni Artístic, Salou.

Collecció The Chase Manhattan Bank, Nova York.

Collecció d'art de Laboratoris Salvat, Barcelona.

Collecció Arte Contemporáneo (antiga Collecció Amigos del Centro de Arte Reina Sofía), Madrid.

Collecció Banco Zaragozano, Saragossa.

Collecció Caja de Ahorros de la Inmaculada, Saragossa.

Collecció Carlos Areán. Direcció General de Patrimoni Cultural, Xunta de Galícia.

Collecció Escolano. Museu Pablo Serrano, Saragossa.

Collecció Gobierno de Aragón, Saragossa.

Collecció Grupo Santander (antiga Fundació Banco Hispano Americano), Madrid.

Collecció Fundación Juan March, Madrid.

Collecció Municipal (1989-1994). Ajuntament de Miengo, Cantàbria.

Collecció Palau de Justícia de Vitoria, Àlaba.

Collecció Patrimonio Nacional, Madrid.

Collecció Sala CAI Luzán, Saragossa.

Fons d'Art Contemporani, l'Hospitalet de Llobregat.

Fons de l'Ajuntament de Barcelona.

Fundació Fran Daurell. Collecció d'Art Contemporani, Barcelona.

Fundació Privada Espai Guinovart, Agramunt.

Fundació Privada Vila Casas, Barcelona.

Fundesco, Collecció Arte, Madrid.

Museu Carrillo Gil, Ciutat de Mèxic.

Museu de Art Nouveau y Art Deco. Salamanca.

Fundació Manuel Ramos Andrade, Salamanca.

Museu de Arte Contemporáneo de Càceres.

Museu de Arte Contemporáneo, Caracas.

Museu de Arte Contemporáneo, Madrid.

Museu de Arte Moderno, Ciutat de Mèxic.

Museu de Bellas Artes de Bilbao.

Museu de Escultura al Aire Libre, Santa Cruz de Tenerife.

Museu de la Solidaridad Salvador Allende. Santiago de Xile.

Museu de Navarra, Tafalla.

Museu de San Telmo, San Sebastià.

Museu Nacional Centro de Arte Reina Sofia, Madrid.

Museo Nacional de Bellas Artes, L'Havana.

Museu Provincial de la Diputació Foral d'Àlaba. Vitoria-Gasteiz.

Museu de Maracay, Veneçuela.

Museu Bochum, Alemanya.

Museu d'Art Contemporani d'Alexandria.

Museu d'Art Contemporani d'Elx.

Museu d'Art Contemporani Villa Famés, Castelló de la Plana.

Museu d'Arte Contemporanea Di Lissone, Milà.

Museu de Pintura de Sant Pol de Mar.

Museu Eusebio Sempere, Alacant.

Museu Guggenheim, Nova York.

Fine Arts Museum of Long Island, Nova York.

The Hispanic Society of America, Nova York.

Universidad Pública de Navarra, Pamplona.

Fons d'Art Contemporani de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.

PREMIS I CONDECORACIONS

1963

Premi d'Adquisició en el XII Premio de Lissone, Milà.

1966

Menció Especial ADI/FAD per *Investigació sobre la forma*, Foment de les Arts Decoratives, Barcelona.

1981

Rep la Medalla del FAD, Foment de les Arts Decoratives, Barcelona.

L'Ajuntament de Barcelona li atorga el Premi a la millor aportació en les arts plàstiques "Ciutat de Barcelona 1981".

1982

La Direcció General de Bellas Artes del Ministerio de Cultura li atorga el Premio Nacional de Artes Plásticas, Madrid.

1983

El Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya acorda de concedir-li la Creu de Sant Jordi, Barcelona.

1984

El ministre de Cultura de la República francesa el nomena cavaller de l'Orde de les Arts i de les Lletres, París.

1987

El comtat de Nassau de l'Estat de Nova York proclama el dia 5 d'abril com a Dia de Josep Guinovart.

La Fundació Confederación Española de Organizaciones Empresariales (CEOE) li atorga el Premi CEOE a les arts, Madrid.

1988

L'Ajuntament de la ciutat de Nova Orleans el nomena Ciutadà Honorífic Internacional.

1990

El Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya acorda d'atorgar-li el Premi Nacional d'Arts Plàstiques, Barcelona.

1993

El ministre d'Estat, ministre de Educació Nacional i Cultura de la República francesa, Jack Lang, el nomena oficial de l'Orde de les Arts i de les Lletres, París.

1995

Premio ACCA per l'Espai Guinovart Agramunt. Associació Catalana de crítics d'Art, Barcelona.

1996

Premi Eina, Barcelona.

1998

Dins dels actes de la VI Festa de la sanitat catalana, se li atorga el Premi de la Fundació Promoció Mèdica als artistes catalans, Barcelona.

La Fundació Amics de les Arts i de les Lletres de Sabadell li atorga el premi Quadern de les arts i de les lletres 1997 (5a edició), Àmbit català, Arts plàstiques, Sabadell.

1999

L'Associació Catalana de Crítics d'Art (ACCA) li atorga el Premi ACCA de la crítica d'art, Barcelona.

2001

Rep l'Orde al Mèrit Cultural Gabriela Mistral, Govern de Xile.

2002

L'Ajuntament de la vila d'Agramunt el nomena Fill adoptiu.

L'Ajuntament de la vila de Salàs i l'Associació Fira d'Art li concedeixen el guardó La Pellofa d'Argent, Salàs de Pallars.

Premi d'Arts Plàstiques Medalla Morera, Museu d'Art Jaume Morera, Lleida.

2003

L'Ajuntament de Castelldefels, amb motiu del lliurament dels Premis Ciutat de Castelldefels, li atorga el Premi Especial

El Gremi de galeries d'art de Catalunya li lliura la medalla de la seva institució, Barcelona.

2004

Rep el Premi Aura per la seva aportació a la cultura i a l'art de viure, concedit per l'Associació de Restauradors i Alfa Romeo, Barcelona.

2005

El Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida atorga el Premi a la Promoció Lleidatur 2005 a la Fundació Privada Espai Guinovart Agramunt.

2006

La Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi el nomena Acadèmic d'Honor, Barcelona.

2007

Rep el premi *Una vida DEARTE*, Fundació DEARTE Contemporáneo, Sòria.

CENTENARI
JOSEP GUINOVART
(1927-2007)

annex gràfic

peça única

El blat, 1948

Mixta i collage sobre paper. Sèrie, dimensions variables
 Colecció Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia, Madrid

La primera comunió, 1950

Oli sobre llenç. 65 x 81 cm
 Colecció Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia, Madrid

Triptic camperol, 1952

Oli sobre tela adherit sobre fusta. 153 x 164 cm
 Dipòsit de la Generalitat de Catalunya, col·lecció Nacional d'Art

Homenatge a Zurbarán, 1964
 Assemblatge de fustes, teles y acrílic sobre
 llenç adherit a taula. 139,6 x 160 cm
 Fundació Juan March, Conca

Homenaje a Che Guevara, 1969
 Mixta sobre llenç. 100 x 80 cm
 Galeria Tous, Barcelona.

El gran retorn, 1971 (ca.)
 Acrílic, objectes trobats i urallita sobre taula. 200 x 451 cm
 Colección Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid

Agramunt IV, 1976
 Mixta sobre fusta. 211 x 366 cm
 Col·lecció MACBA, Barcelona

Guitarras Lorquianas, 1998
 Tècnica mixta i collage sobre fusta. Sèrie, mesures variables
 Fundació Espai Guinovart Agramunt i Col·lecció privada

S/T, 2003. Serie Minotauro
 Mixta i collage sobre llenç. 92 x 74 cm
 Col·lecció privada

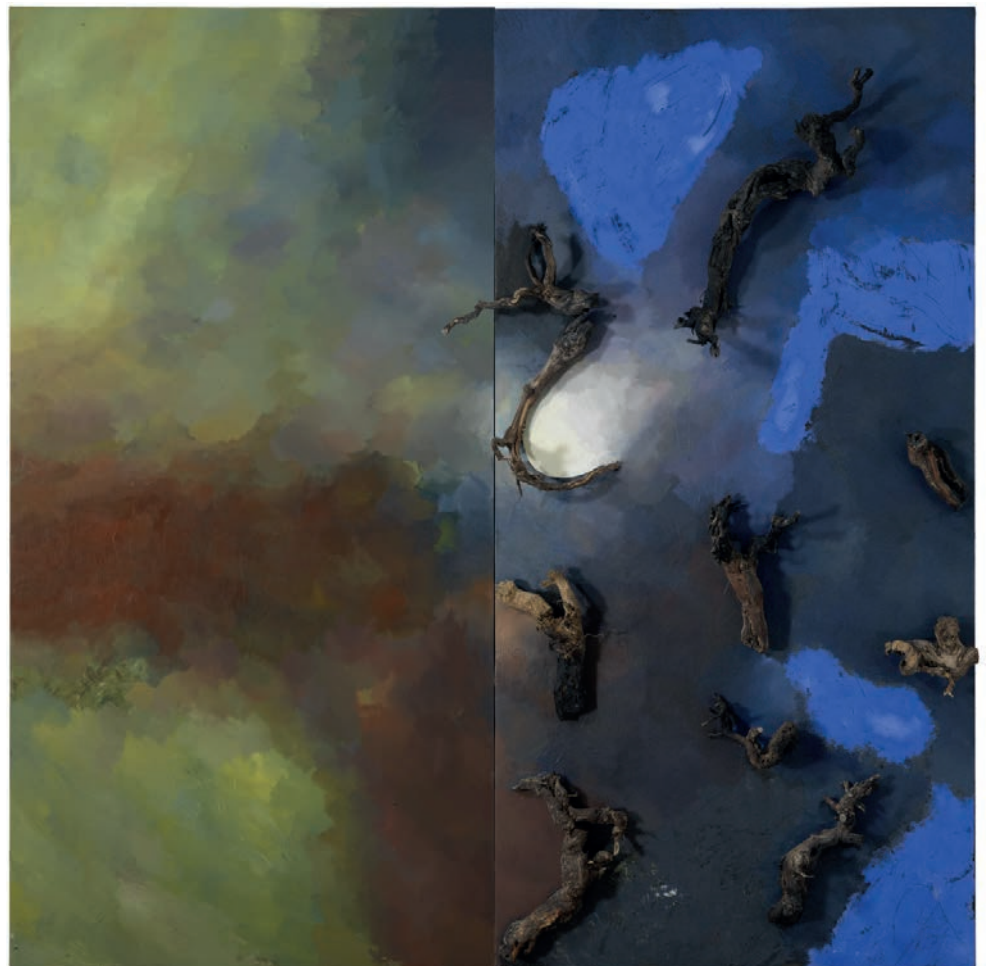
Metrop, 1988
Tècnica mixta. 319 x 226,5 x 40,5 cm
Col·lecció MACBA, Barcelona

Janitzio, 1990
Mixta sobre fusta. 244 x 244 cm
Fundació Espai Guinovart Agramunt

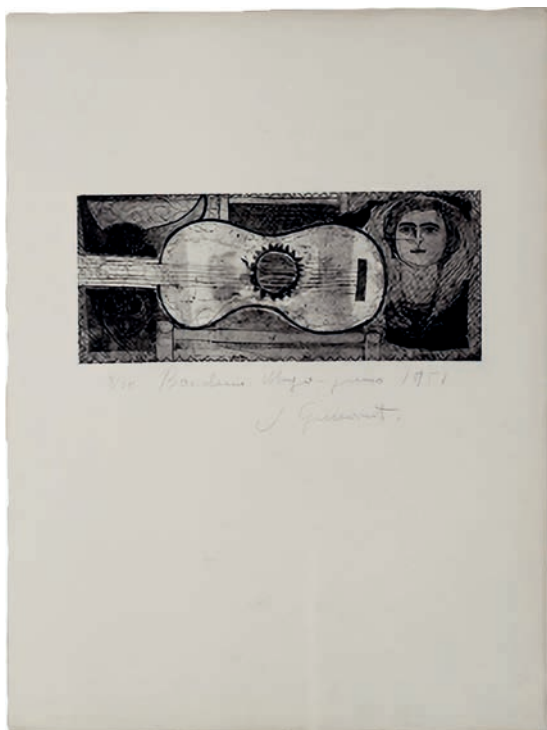
Retaule de Jerusalem, 2001
Tècnica mixta sobre fusta, 120 x 120 cm
Col·lecció privada

Els ceps i la nit, 2007
Mixta sobre fusta, 244 x 244
Col·lecció privada

obra gràfica

gravat i linòleum

Colofón, Homenaje a García Lorca, 1951
Gravat aiguafort, 46 x 33 cm

Butano 65, Estampa Popular, 1965
Linòleum. 70 x 50 cm

Guino 10, 1979
Gravat calcogràfic il·luminat a mà, 50 x 38 cm

S/T, 1976
Gravat calcogràfic il·luminat a mà, 58 x 50 cm

Fustes 1, 1997
Gravat calcogràfic il·luminat a mà, 56 x 74 cm

Un viento del Sur que lleva colmillos, girasoles y alfabetos, 1987
 Serie a García Lorca en *Un Poeta en Nueva York*
 Gravat, aiguatinta, aiguafort, il·luminat a mà. 130 x 96 cm

Llaurats 1, 2004
 Gravat calcogràfic, 77 x 60 cm

Cuarto poder 5, 2007
 Gravat il·luminat a mà. 39 x 57 cm

Tigris y Eúfrates matan lo que ignoran, 2005. Serie Goya
 Gravat calcogràfic, carborúndum
 amb gofratge il·luminat a mà. 122 x 80,5 cm

Suite del llibre *Seis Poemas Galegos* de Federico García Lorca, 1998

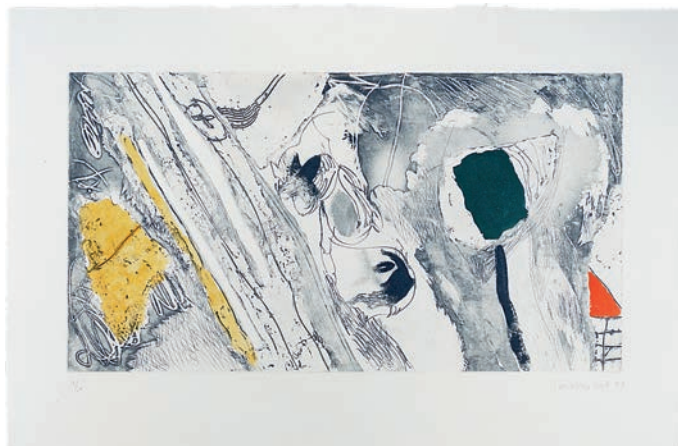
Gravats sobre ferro il·luminats a mà, 49 x 76 cm

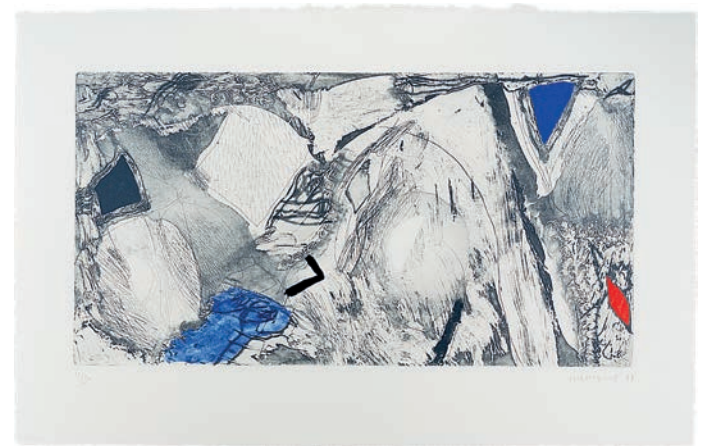
'Canzón de cuna para Rosalía Castro, morta'

Poema 'Madrigal â Cibdá de Santiago'

'Cântiga do neno da tenta'

'Danza da lúa en Santiago'

'Noiturnio do adolescente morto'

'Romanxe de nosa Senyora da Barca'

litografia

Tauromaquia, 1956.
Litografia a la pedra. 49 x 62,5 cm

S/T, 1959
Litografia. 50 x 65 cm

S/T, 1974
Litografia. 49 x 65 cm

S/T, 1975
Litografia a la pedra. 54 x 75,5 cm

Esclat Ocell, 1982
Litografia il·luminada a mà
56 x 38 cm

S/T, 1991
Litografia il·luminada a mà
76 x 56 cm

Sèrie León Felipe, 1993

Litografies il·luminades a mà i collage, 50 x 47 cm

serigrafia i estampa digital

Guernica, 1970 (ca.)
Serigrafia, 50 x 70 cm

La por del poeta, 1971
Serigrafia, 50 x 70 cm

Totes les banderes, 1972
Serigrafia, 70 x 50 cm

Mar de espinas y rosas blancas, Sèrie Costa da Morte, 1994
Serigrafia il·luminada a mà, 49 x 69 cm

El pianista. Homenatge a Carles Santos, 2006
Impressió digital Giclée, 38 x 28,5 cm. Sèrie de 20 obres

The king of workers, 2006
Impressió digital Giclée, 61 x 43 cm
Sèrie de 3 obres